

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 198/22

U Luxembourg 8. prosinca 2022.

Presuda Suda u predmetu C-694/20 | Orde van Vlaamse Balies i dr.

Borba protiv agresivnog poreznog planiranja: obveza odvjetnikâ da obavijeste druge uključene posrednike nije nužna i povređuje pravo na poštovanje njihova komuniciranja sa strankom

Svi ostali posrednici uključeni u takvo planiranje te sam porezni obveznik podliježu toj obvezi izvješćivanja, što jamči da porezna uprava bude obaviještena.

Direktiva Unije¹ predviđa da su svi posrednici uključeni u potencijalno agresivna prekogranična porezna planiranja (aranžmani koji mogu dovesti do izbjegavanja plaćanja poreza ili njegove utaje) o njima dužni izvijestiti nadležna porezna tijela. Ta se obveza odnosi na sve koji sudjeluju u osmišljavanju, stavljanju na tržište, organiziranju ili upravljanju provedbom tih planiranja. Odnosi se i na sve koji pružaju pomoć ili savjet u odnosu na njih, a ako njih nema, na samog poreznog obveznika. Međutim, svaka država članica može odvjetnike osloboditi od te obveze ako je ona u suprotnosti s profesionalnom tajnom koja je zaštićena na temelju nacionalnog prava. U tom slučaju, odvjetnici posrednici ipak su dužni bez odgode obavijestiti sve druge posrednike ili relevantnog poreznog obveznika o njihovim obvezama izvješćivanja u pogledu nadležnih tijela.

Tako flamanski dekret kojim je ta direktiva prenesena predviđa da, ako je odvjetnik koji je uključen u prekogranično porezno planiranje dužan čuvati profesionalnu tajnu, on mora obavijestiti druge posrednike da sâm ne može izvršiti to izvješćivanje.

Dvije profesionalne odvjetničke udruge pokrenule su postupak pred belgijskim ustavnim sudom. Prema njihovu mišljenju, nije moguće ispuniti obvezu obavješćivanja drugih posrednika, a da se pritom ne povrijedi profesionalna tajna koju su odvjetnici dužni čuvati. Belgijski ustavni sud Sudu postavlja pitanja s tim u vezi.

U svojoj današnjoj presudi Sud najprije podsjeća na to da članak 7. Povelje Europske unije o temeljnim pravima štiti povjerljivost svake prepiske između pojedinaca i dodjeljuje pojačanu zaštitu komuniciranju između odvjetnika i njihovih stranaka. Ta posebna zaštita profesionalne tajne odvjetnikâ opravdava se činjenicom da je odvjetnicima povjerena temeljna zadaća u demokratskom društvu, odnosno obrana osoba. Ta zadaća zahtijeva da se svaka osoba mora moći slobodno obratiti svojem odvjetniku, što je priznato u svim državama članicama. Profesionalna tajna obuhvaća pravno savjetovanje, i to kako s obzirom na njegov sadržaj tako i s obzirom na njegovo postojanje. Izuzev u izvanrednim situacijama, stranke moraju legitimno moći imati povjerenja u činjenicu da njihov odvjetnik nikome neće otkriti da su se savjetovale s njim, osim ako mu one to ne dopuste.

¹ Direktiva Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SL 2011., L 64, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9. svezak 1., str. 363. i ispravak SL 2019., L 31, str. 108.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća (EU) 2018/822 od 25. svibnja 2018. (SL 2018., L 139, str. 1.)

Obveza odvjetnika posrednika koji je dužan čuvati profesionalnu tajnu, predviđena direktivom², da bez odgode obavijesti druge posrednike o njihovim obvezama izvješćivanja nužno podrazumijeva posljedicu da ti drugi posrednici mogu saznati za identitet odvjetnika posrednika. Oni također mogu saznati njegovu ocjenu u skladu s kojom se mora izvijestiti o poreznom aranžmanu o kojem je riječ te o činjenici da se s njime savjetovalo o tom pitanju. Ta **obveza obavješćivanja podrazumijeva zadiranje u pravo na poštovanje komuniciranja između odvjetnika i njihovih stranaka, zajamčeno člankom 7. Povelje o temeljnim pravima**. Budući da su drugi posrednici dužni obavijestiti nadležna porezna tijela o identitetu odvjetnika i činjenici da s njime savjetovalo, ta obveza neizravno podrazumijeva i još jedno zadiranje u pravo na profesionalnu tajnu.

Sud nadalje ispituje mogu li se ta zadiranja opravdati, osobito nastoje li se njima postići ciljevi od općeg interesa koje priznaje Europska unija, te jesu li nužna za postizanje tih ciljeva.

On podsjeća na to da je izmjena unesena u direktivu 2018. dio međunarodne porezne suradnje, čiji je cilj doprinijeti sprečavanju opasnosti od izbjegavanja plaćanja poreza i njegove utaje, što je cilj od općeg interesa koji priznaje Unija.

Međutim, Sud smatra da obveza obavješćivanja koju ima odvjetnik koji je dužan čuvati profesionalnu tajnu nije nužna za ostvarivanje tog cilja. Naime, svi su posrednici dužni te informacije podnijeti nadležnim poreznim tijelima. Nijedan posrednik ne može isticati da nije znao za obveze izvješćivanja, jasno navedene u direktivi, koje se na njega izravno i osobno odnose.

Naime, direktiva odvjetnika posrednika čini osobom od koje drugi posrednici ne mogu *a priori* očekivati nikakvu inicijativu koja ih može osloboditi od njihovih obveza izvješćivanja.

Ni otkrivanje poreznoj upravi, od strane obaviještenih trećih posrednika, identiteta odvjetnika posrednika i činjenice da se s njime savjetovalo nije nužno radi postizanja ciljeva direktive. **Obveza izvješćivanja koju imaju drugi posrednici koji nisu obvezni čuvati profesionalnu tajnu a, ako takvih nema, takva obveza relevantnog poreznog obveznika, u načelu osigurava da porezna uprava bude obaviještena. Porezna uprava može, nakon što primi takvu informaciju, zahtijevati dodatne informacije izravno od relevantnog poreznog obveznika, koji će se onda moći obratiti svojem odvjetniku kako bi mu ovaj pomogao. Porezna uprava isto će tako moći izvršiti nadzor porezne situacije tog poreznog obveznika.**

Stoga Sud presuđuje da obveza obavješćivanja predviđena Direktivom nije nužna i stoga povređuje pravo na poštovanje komuniciranja između odvjetnika i njegove stranke.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

² Članak 8.ab stavak 5. Direktive 2011/16